CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

JEFATURA DEL ESTADO

10881 *Reforma del apartado 3 del artículo 69 de la Constitución Española, a los efectos de que la isla de Formentera elija un senador propio, de 19 de mayo de 2026.*

FELIPE VI

REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente Reforma de la Constitución:

PREÁMBULO

La isla de Formentera ha pasado en poco más de tres siglos de la despoblación y el inicio del repoblamiento definitivo a finales del siglo XVII y principios del siglo XVIII, a la plenitud institucional y administrativa que representa la creación del Consejo Insular de Formentera en el año 2007. Entre tanto, Formentera estuvo durante una parte del siglo XIX gobernada por el Ayuntamiento de Ibiza y después, ya con el Ayuntamiento de Formentera recuperado, a finales del siglo XX y principios del siglo XXI, como componente de las Islas Pitiusas, regida por el común Consejo Insular de Ibiza y Formentera.

En el último siglo y medio la isla ha vivido profundos cambios sociales, demográficos y económicos, que se han producido en paralelo a los cambios institucionales experimentados en todos los ámbitos por el país en general y por la isla de Formentera en particular. Durante todo este tiempo se ha consolidado definitivamente una identidad formenterense en todos los ámbitos, que ya no se puede vincular o subsumir dentro de la ibicenca como en épocas pasadas.

La aprobación de la Constitución de 1978 comportó la restauración de la democracia a los pueblos de España, previendo en relación con el Senado (apartado 3 del artículo 69), como supuesto único, que la agrupación de islas Ibiza-Formentera elegiría un Senador. También dio lugar asimismo la Constitución a la institucionalización de las Illes Balears como comunidad autónoma, con el Estatuto de Autonomía, aprobado por la Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero. En el sistema institucional autonómico tienen desde el principio un papel destacado los Consejos Insulares, pero no será hasta la reforma estatutaria de 2007, en virtud de la Ley Orgánica 1/2007, de 28 de febrero, que se logra la creación de un Consejo Insular propio para la isla de Formentera.

El Estatuto de 2007, que crea el Consejo Insular de Formentera, constituido el 10 de julio de 2007, establece que se integren en el citado Consejo Insular los regidores del Ayuntamiento de Formentera, dando lugar a una institución singular en el conjunto del Derecho español, con personalidad jurídica única, pero con diversas naturalezas

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

jurídicas superpuestas. Este cambio trascendental para la historia política de Formentera supone a todos los efectos el fin de la agrupación de islas Ibiza-Formentera, existente desde el régimen preautonómico.

La reivindicación de un Consejo Insular propio para la isla de Formentera, que pone fin a su dependencia administrativa de Ibiza, ha ido ligada históricamente a la posibilidad de elección de un senador propio. Así queda de manifiesto en los diversos hitos que han llevado a la creación del Consejo Insular de Formentera y, significativamente, también:

− En el acuerdo unánime del Pleno del Ayuntamiento de Formentera del día 20 de agosto de 2004, en que la corporación «manifiesta su voluntad para que esta isla pueda elegir, como circunscripción electoral propia, un representante en el Senado, la cámara de representación territorial del Estado español» y pide que se modifique la redacción actual del apartado 3 del artículo 69 de la Constitución Española.

− En el acuerdo unánime del Pleno del Senado, adoptado el 15 de abril de 2009, que insta al Gobierno del Estado a impulsar «las modificaciones necesarias para que los ciudadanos de las islas de Formentera e Ibiza puedan elegir, cada una ellas, un Senador propio».

− En el Reglamento Orgánico del Consejo Insular de Formentera, aprobado el 31 de marzo de 2010, en el estricto marco estatutario balear, que no sólo regula el estatuto de un futuro senador formenterense en relación con la propia institución, sino que incluye en el preámbulo la reivindicación concreta de que «tal como todo el pueblo de Formentera lo espera, el futuro senador por Formentera debe hacernos presentes directamente en la Cámara estatal de representación territorial, gracias a la modificación de la Constitución española que todas las formenterenses y todos los formenterenses reivindicamos en estricta justicia y en condiciones de igualdad con todas las otras islas habitadas de España, que ya ejercen este derecho desde 1978».

− En el acuerdo unánime del Pleno del Consejo Insular de Formentera, aprobado el 26 de noviembre de 2010, en virtud del cual, entre otras cuestiones, se resolvió: «Solicitar al Parlamento de las Illes Balears que, o bien, solicite al Gobierno de la Nación la adopción de un Proyecto de Ley para la modificación de la Ley Orgánica del Régimen Electoral General (Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio), a fin de que se establezca, como circunscripción electoral, la isla de Formentera, para escoger un senador; o bien, remita a la Mesa del Congreso una Proposición de Ley, con el mismo contenido, todo lo anterior, en virtud del artículo 87.1 de la Constitución española» y «solicitar que se modifique el artículo 69.3 de la Constitución española cambiando el guion entre Ibiza y Formentera por una coma, previa supresión de la referencia a “agrupaciones de islas”, ya que la única agrupación a que se hacía referencia era la referida de Ibiza-Formentera, la cual solicitamos que se deje sin efecto».

− En el acuerdo unánime de la Comisión de Asuntos Institucionales y Generales del Parlamento de las Illes Balears, aprobado el 16 de marzo de 2011, en virtud del cual «el Parlamento de las Illes Balears en consonancia con el Consejo de Formentera insta: 1. A modificar el artículo 69.3 de la Constitución española cambiando el guion entre Ibiza y Formentera, previa supresión de la referencia a “agrupación de islas”, ya que la única agrupación a que se hacía referencia era la referida de Ibiza-Formentera, la cual solicitamos que se deje sin efecto».

− En el acuerdo unánime del Pleno del Consejo Insular de Formentera adoptado el 21 de abril de 2017 como propuesta de resolución en el debate anual sobre el estado de Formentera (conforme al artículo 103 del anteriormente referido Reglamento Orgánico) en que se aprobó «instar al Consejo Insular a proponer una iniciativa legislativa al Parlamento de las Illes Balears, para que solicite la modificación de la Constitución española y de los textos legales necesarios para que Formentera cuente con un senador propio».

En conclusión, esta reforma es plenamente sensible al espíritu de la petición unánime efectuada el 1 de diciembre de 2017 por el Pleno del Consejo Insular de Formentera, que, consciente de la relevancia del asunto y el trasfondo político y jurídico

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

que conlleva una reforma constitucional como la que aquí se trata, en ejercicio de su autonomía como institución de autogobierno insular, así lo remitió al Parlamento de las Illes Balears, todo ello sobre la base de lo establecido en la Ley de consejos insulares en relación a lo dispuesto en el Estatuto de Autonomía de las Illes Balears. En este sentido, solicitó que el Parlamento de las Illes Balears ejercitara la iniciativa prevista en el artículo 50.2 del Estatuto de Autonomía en relación con el apartado 2 del artículo 87 de la Constitución ante el Congreso de los Diputados para que, finalmente, las Cortes Generales −como representantes del pueblo español− de manera explícita reformaran el apartado tercero del artículo 69 del texto constitucional.

Artículo único.

El apartado 3 del artículo 69 de la Constitución Española queda redactado como sigue:

> «3. En las provincias insulares, cada isla con Cabildo o Consejo Insular constituirá una circunscripción a efectos de elección de Senadores, correspondiendo tres a cada una de las islas mayores −Gran Canaria, Mallorca y Tenerife− y uno a cada una de las siguientes islas: Ibiza, Formentera, Menorca, Fuerteventura, La Gomera, El Hierro, Lanzarote y La Palma.»

Disposición transitoria única.

La eficacia de la creación de las circunscripciones electorales al Senado por las islas de Ibiza y Formentera quedará pospuesta hasta la convocatoria de las primeras elecciones al Senado que se celebren tras la entrada en vigor de la presente reforma de la Constitución Española.

Disposición final única.

La presente reforma del apartado 3 del artículo 69 de la Constitución Española entrará en vigor el mismo día de la publicación de su texto oficial en el «Boletín Oficial del Estado». Se publicará también en las demás lenguas de España.

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta Reforma de la Constitución como norma fundamental del Estado.

Madrid, 19 de mayo de 2026.

FELIPE R.

El Presidente del Gobierno,

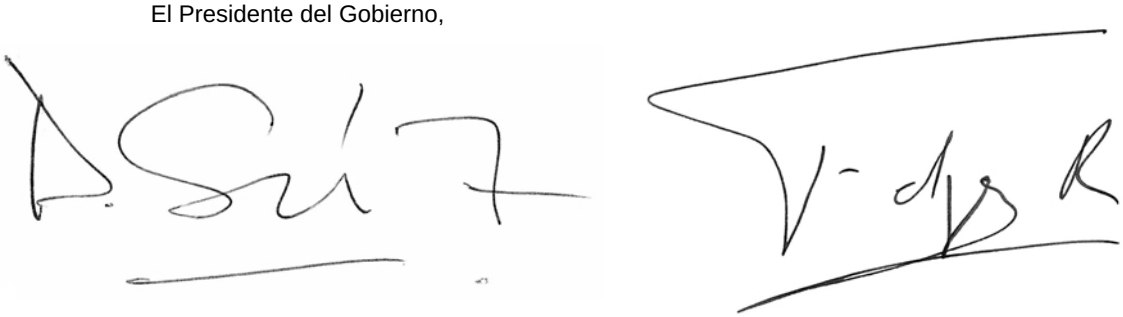

PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

ESPAINIAKO KONSTITUZIOA

Espainiako Konstituzioaren 69. artikuluaren 3. apartatuaren erreforma, Formentera uharteak senatari propio bat hautets dezan, Gorte Nagusiek Diputatuen Kongresuaren 2026ko martxoaren 26ko osoko bilkuran eta Senatuarenean 2026ko apirilaren 22koan onartua. Erregeak 2026ko maiatzaren 19an berretsia.

HITZAURREA

Formentera uhartea, XVII. mendearen amaieran eta XVIII. mendearen hasieran despopulatuta egon eta behin betiko birpopulatzeari ekin zitzaionetik hiru mende pasatxora, 2007an Formenterako Uharteko Kontseilua sortu izanak adierazten duen erakunde-eta administrazio-osotasunera igaro da. Bien bitartean, Formentera XIX. mendearen zati batean Eivissako Udalak gobernatu zuen, eta ondoren, XX. mendearen amaieran eta XXI. mendearen hasieran, Formenterako Udala berreskuratuta, Eivissako eta Formenterako Uharte Kontseiluak gobernatutako Pitiusa Uharteetako kide gisa.

Azken mende eta erdian, uharteak aldaketa sozial, demografiko eta ekonomiko sakonak bizi izan ditu, herrialdeak, oro har, eta Formentera uharteak, bereziki, esparru guztietan izandako aldaketa instituzionalekin batera. Denbora horretan guztian, behin betiko finkatu da Formenterako nortasun bat eremu guztietan, dagoeneko ezin dena Ibizakoaren barruan uztartu edo subsumitu, iraganeko garaietan bezala.

1978ko Konstituzioaren onarpenak demokrazia berrezartzea ekarri zien Espainiako herriei, Senatuari dagokionez (69. artikuluko 3. apartatua), kasu bakar gisa, Eivissa-Formentera uharte-taldeak senatari bat aukeratuko zuela aurreikusita. Era berean, Balear Uharteak autonomia-erkidego gisa instituzionalizatu ziren, otsailaren 25eko 2/1983 Lege Organikoak onartutako bere Autonomia Estatutuarekin. Autonomia-erkidegoko erakunde-sisteman, hasiera-hasieratik, Uharteetako Kontseiluek zeregin nabarmena dute, baina 2007ko estatutu-erreformara arte (otsailaren 28ko 1/2007 Lege Organikoarekin) ez da Formentera irlarako Uharte Kontseilu propioa sortzea lortzen.

Formenterako Uharte Kontseilua sortzen duen 2007ko Estatutuak, 2007ko uztailaren 10ean eratuak, ezartzen du aipatutako Uharte Kontseiluan Formenterako Udaleko errejidoreak sartzea, Espainiako Zuzenbidean erakunde berezi bat sortuta, nortasun juridiko bakarrarekin, baina gainjarritako izaera juridiko desberdinekin. Formenterako historia politikorako aldaketa garrantzitsu horrek, ondorio guztietarako, Eivissa-Formentera uharte-taldearen amaiera dakar, zeina erregimen preautonomikotik existitzen baita.

Formentera irlarako Uharte Kontseilu propioa aldarrikatzea, Eivissako administrazio-mendekotasunari amaiera ematen diona, historikoki senatari propio bat hautesteko aukerarekin lotuta egon da. Horrela ageri da Formenterako Uharte Kontseilua sortzera eraman dituzten mugarrietan, eta, esanguratsuki, baita ondokoetan ere:

– Formenterako Udalak 2004ko abuztuaren 20an egindako Osoko Bilkurak aho batez emandako akordioan, udalbatzak «bere borondatea adierazten du uharte honek, hauteskunde-barruti propio gisa, Senatuan, Espainiako Estatuaren lurralde-ordezkaritzako ganberan, ordezkari bat hautetsi ahal izateko», eta Espainiako Konstituzioaren 69.3 artikuluaren egungo idazketa aldatzeko eskatu du.

– Senatuaren Osoko Bilkurak, 2009ko apirilaren 15ean aho batez hartutako erabakian, Estatuko Gobernuari eskatzen dio «beharrezko aldaketak bultzatzeko, Formentera eta Eivissa uharteetako herritarrek senatari propio bana aukera dezaten».

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

– Formenterako Uharteko Kontseiluaren Erregelamendu Organikoan, 2010eko martxoaren 31n onartutakoan, Balear Uharteetako estatutu-esparru hertsian, zeinak, erakundeari berari dagokionez, etorkizuneko Formenterako senatari baten estatutua arautzeaz gain, hitzaurrean honako aldarrikapen zehatz hau jasotzen baitu: «Formenterako herri osoak espero bezala, Formenterako senatari izango denak zuzenean ordezkatu behar gaitu lurralde-ordezkaritzako Estatuko Ganberan, formenteratar guztiek zuzenbide hutsez eta Espainiako beste uharte guztiekin berdintasun-baldintzetan aldarrikatzen dugun Espainiako Konstituzioaren aldaketari esker, 1978tik eskubide hori egikaritzen baitute».

– Formenterako Uharte Kontseiluaren Osoko Bilkurak 2010eko azaroaren 26an aho batez onartutako akordioan, honako erabaki hau ebatzi zen, besteak beste: «Balear Uharteetako Parlamentuari eskatzea Hauteskunde Araubide Orokorraren Lege Organikoa (5/1985 Lege Organikoa, ekainaren 19koa) aldatzeko lege-proiektu bat onartzeko eska diezaiola Nazioko Gobernuari, Formentera Uhartea hauteskunde-barruti gisa onar dezan senatari bat aukeratzeko; edo, bestela, Kongresuko Mahaiari lege-proposamen bat bidal diezaion, eduki berarekin; aurreko guztia, Espainiako Konstituzioaren 87.1 artikuluari jarraituz» eta «Espainiako Konstituzioaren 69.3 artikulua aldatzeko eskatzea, Eivissa eta Formenteraren arteko gidoia koma baten truke aldatuz, aldez aurretik 'uharte-taldeei' erreferentzia ezabatu ondoren; izan ere, aipatu nahi zen talde bakarra Eivissa-Formentera zen, eta hori efekturik gabe uzteko eskatzen dugu».

– Balear Uharteetako Parlamentuko Gai Instituzional eta Orokorren Batzordeak, 2011ko martxoaren 16an, aho batez onartutako akordioan, zeinean adierazten baita: «Balear Uharteetako Parlamentuak, Formenterako Kontseiluarekin bat etorriz, Espainiako Konstituzioaren 69.3 artikulua aldatzea eskatzen du, Eivissa eta Formenteraren arteko gidoia aldatuz, eta aurretik "uharte-taldeei" eginiko erreferentzia ezabatuz, izan ere, aipatzen zen talde bakarra Eivissa-Formentera zen, eta hori efekturik gabe uzteko eskatzen dugu».

– Formenterako Uharte Kontseiluaren Osoko Bilkurak 2017ko apirilaren 21ean (lehen aipatutako Erregelamendu Organikoaren 103. artikuluaren arabera) Formenteraren egoeraz egindako urteko eztabaidan ebazpen-proposamen gisa onartutako erabakian, honako hau onartu zen: «Uharteetako Kontseiluari eskatzea Balear Uharteetako Parlamentuari legegintza-ekimen bat proposatzeko, Espainiako Konstituzioa eta Formenterak senatari propioa izateko beharrezkoak diren lege-testuak aldatzeko eska dezan».

Laburbilduz, erreforma honek guztiz aintzat hartzen du Formenterako Uharte Kontseiluaren Osoko Bilkurak 2017ko abenduaren 1ean egindako aho batezko eskaeraren espiritua; izan ere, hark, gaiaren garrantziaz eta Konstituzioa erreformatzeak dakarren transfondo politiko eta juridikoaz jabetuta, uharteetako autogobernurako erakunde gisa duen autonomiaz baliatuz, hala bidali zion Balear Uharteetako Parlamentuari, Balear Uharteetako Autonomia Estatutuan xedatutakoa oinarri hartuta. Ildo horretan, eskatu zuen, Konstituzioaren 87. artikuluaren 2. apartatuari dagokionez, Balear Uharteetako Parlamentuak Autonomia Estatutuaren 50.2 artikuluan aurreikusitako ekimena gauza zezan, Diputatuen Kongresuaren aurrean, zertarako eta, azkenik, Gorte Nagusiek –Espainiako herriaren ordezkari gisa– Konstituzio-testuaren 69. artikuluaren hirugarren apartatua modu esplizituan erreformatzeko.

Artikulu bakarra.

Espainiako Konstituzioaren 69. artikuluaren 3. apartatua honela geratzen da idatzita:

> *«3. Uharteetako probintzietan, uharte bakoitzak, kabildo edo uharte-kontseilua izanik, barrutia osatuko du, senatarien hauteskundeetarako; hiru uharte nagusien kasuan –Gran Canaria, Mallorca eta Tenerife–, bakoitzari hiru dagozkio, eta bana dagokie, aldiz, hurrengo uharteei: Eivissa, Formentera, Menorca, Fuerteventura, Gomera, Hierro, Lanzarote eta La Palmari.»*

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

Xedapen iragankor bakarra.

Eivissa eta Formentera uharteetan Senaturako hauteskunde-barrutiak sortzearen eraginkortasuna atzeratu egingo da, Espainiako Konstituzioaren erreforma hau indarrean sartu ondoren Senatuan egingo diren lehen hauteskundeak deitu arte.

Azken xedapen bakarra.

Espainiako Konstituzioaren 69. Artikuluaren 3. apartatuaren erreforma hau indarrean jarriko da Estatuko Aldizkari Ofizialean beronen testu ofiziala argitaratzen den egunean bertan. Espainiako beste hizkuntzetan ere argitaratuko da.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

Reforma de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola, a l'efecte que l'illa de Formentera elegeixi un senador propi, aprovada per les Corts Generals, en sessions plenàries del Congrés dels Diputats, de 26 de març de 2026, i del Senat, de 22 d'abril de 2026. Sancionada per Sa Majestat el Rei el 19 de maig de 2026.

PREÀMBUL

L'illa de Formentera ha passat, en poc més de tres segles, de la despoblació i l'inici del repoblament definitiu a la darreria del segle xvii i començament del segle xviii, a la plenitud institucional i administrativa que representa la creació del Consell Insular de Formentera l'any 2007. Mentrestant, durant una part del segle xix, Formentera va ser governada per l'Ajuntament d'Eivissa i, després, ja amb l'Ajuntament de Formentera recuperat, a la darreria del segle xx i començament del segle xxi, com a component de les illes Pitiüses, va ser regida pel comú Consell Insular d'Eivissa i Formentera.

El darrer segle i mig l'illa ha viscut profunds canvis socials, demogràfics i econòmics que s'han produït en paral·lel als canvis institucionals experimentats en tots els àmbits pel país en general i per l'illa de Formentera en particular. Durant tot aquest temps, s'ha consolidat definitivament una identitat formenterenca en tots els àmbits, que ja no es pot vincular o subsumir dins de l'eivissenca com en èpoques passades.

L'aprovació de la Constitució del 1978 va comportar la restauració de la democràcia als pobles d'Espanya, la qual preveia, en relació amb el Senat (apartat 3 de l'article 69), com a supòsit únic, que l'agrupació d'illes Eivissa-Formentera elegiria un senador. Així mateix, la Constitució també va donar lloc a la institucionalització de les illes Balears com a comunitat autònoma, amb l'Estatut d'Autonomia aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer. En el sistema institucional autonòmic tenen des del principi un paper destacat els consells insulars, però no és fins a la reforma estatutària del 2007, en virtut de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, que no s'aconsegueix la creació d'un Consell Insular propi per a l'illa de Formentera.

L'Estatut del 2007, que crea el Consell Insular de Formentera, constituït el 10 de juliol de 2007, estableix que s'integrin en aquest Consell Insular els regidors de l'Ajuntament de Formentera, la qual cosa dona lloc a una institució singular en el conjunt del dret espanyol, amb personalitat jurídica única, però amb diverses naturaleses jurídiques superposades. Aquest canvi transcendental per a la història política de Formentera suposa amb caràcter general la fi de l'agrupació d'illes Eivissa-Formentera, existent des del règim preautonòmic.

La reivindicació d'un consell insular propi per a l'illa de Formentera, que posa fi a la seva dependència administrativa d'Eivissa, ha anat lligada històricament a la possibilitat d'elecció d'un senador propi. Així queda de manifest a les diverses fites que han comportat la creació del Consell Insular de Formentera i, significativament, també:

− A l'acord unànime del Ple de l'Ajuntament de Formentera del dia 20 d'agost de 2004, en què la corporació «manifesta la seva voluntat perquè aquesta illa pugui triar, com a circumscripció electoral pròpia, un representant al Senat, la cambra de representació territorial de l'Estat espanyol» i demana que es modifiqui la redacció actual de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

− A l'acord unànime del Ple del Senat, adoptat el 15 d'abril de 2009, que insta el Govern de l'Estat a impulsar «les modificacions necessàries perquè els ciutadans de les illes de Formentera i Eivissa puguin escollir, cadascuna, un senador propi».

− Al Reglament orgànic del Consell Insular de Formentera, aprovat el 31 de març de 2010, en l'estricte marc estatutari balear, que no només regula l'estatut d'un futur senador formenterenc en relació amb la mateixa institució, sinó que inclou en el preàmbul la reivindicació concreta que «tal com tot el poble de Formentera espera, el futur senador per Formentera ens ha de fer presents directament a la cambra estatal de representació territorial, gràcies a la modificació de la Constitució espanyola que totes les formenterenques i tots els formenterencs reivindiquem en estricta justícia i en condicions d'igualtat amb totes les altres illes habitades d'Espanya, que ja exerceixen aquest dret des del 1978».

− A l'acord unànime del Ple del Consell Insular de Formentera, aprovat el 26 de novembre de 2010, en virtut del qual, entre altres qüestions, es va resoldre: «sol·licitar al Parlament de les Illes Balears que o bé sol·liciti al Govern de la Nació l'adopció d'un projecte de llei per a la modificació de la llei orgànica del règim electoral general (Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny), a fi que s'estableixi, com a circumscripció electoral, l'illa de Formentera, per elegir un senador; o bé remeti a la Mesa del Congrés una proposició de llei, amb el mateix contingut, tot l'anterior, en virtut de l'article 87.1 de la Constitució espanyola» i «sol·licitar que es modifiqui l'article 69.3 de la Constitució espanyola per canviar el guió entre Eivissa i Formentera per una coma, prèvia supressió de la referència a "agrupacions d'illes", ja que l'única agrupació a què es feia referència era la referida d'Eivissa-Formentera, la qual sol·licitem que es deixi sense efecte».

− A l'acord unànime de la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals del Parlament de les Illes Balears, aprovat el 16 de març de 2011, en virtut del qual «el Parlament de les Illes Balears, d'acord amb el Consell de Formentera, insta: 1. A modificar l'article 69.3 de la Constitució espanyola per canviar el guió entre Eivissa i Formentera, prèvia supressió de la referència a "agrupació d'illes", ja que l'única agrupació a què es feia referència era la referida d'Eivissa-Formentera, la qual sol·licitem que es deixi sense efecte».

− A l'acord unànime del Ple del Consell Insular de Formentera adoptat el 21 d'abril de 2017 com a proposta de resolució en el debat anual sobre l'estat de Formentera (conforme a l'article 103 del Reglament orgànic esmentat abans), en què es va aprovar «instar el Consell Insular a proposar una iniciativa legislativa al Parlament de les Illes Balears, perquè sol·liciti la modificació de la Constitució espanyola i dels textos legals necessaris perquè Formentera disposi d'un senador propi».

En conclusió, aquesta reforma és plenament sensible a l'esperit de la petició unànime efectuada l'1 de desembre de 2017 pel Ple del Consell Insular de Formentera, que, conscient de la rellevància de l'assumpte i el rerefons polític i jurídic que comporta una reforma constitucional com la que aquí es tracta, en exercici de la seva autonomia com a institució d'autogovern insular, així ho va remetre al Parlament de les Illes Balears, tot això sobre la base del que estableix la Llei de consells insulars, en relació amb el que disposa l'Estatut d'Autonomia de les illes Balears. En aquest sentit, va sol·licitar que el Parlament de les Illes Balears exercís la iniciativa que preveu l'article 50.2 de l'Estatut d'Autonomia en relació amb l'apartat 2 de l'article 87 de la Constitució davant el Congrés dels Diputats perquè, finalment, les Corts Generals –com a representants del poble espanyol– de manera explícita reformessin l'apartat tercer de l'article 69 del text constitucional.

Article únic.

L'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola queda redactat d'aquesta manera:

> *«3. A les províncies insulars, cada illa amb Cabildo o Consell Insular constituirà una circumscripció a l'efecte d'elecció de senadors; en correspondran*

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

tres a cadascuna de les illes majors –Gran Canària, Mallorca i Tenerife–, i un a cadascuna de les illes següents: Eivissa, Formentera, Menorca, Fuerteventura, Gomera, Hierro, Lanzarote i La Palma.»

Disposició transitòria única.

L'eficàcia de la creació de les circumscripcions electorals al Senat per les illes d'Eivissa i Formentera quedarà posposada fins a la convocatòria de les primeres eleccions al Senat que se celebrin després de l'entrada en vigor d'aquesta reforma de la Constitució espanyola.

Disposició final única.

Aquesta reforma de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola entrarà en vigor el mateix dia que se'n publiqui el text oficial al Butlletí Oficial de l'Estat. Es publicarà també en les altres llengües d'Espanya.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

Reforma do apartado 3 do artigo 69 da Constitución española, para os efectos de que a illa de Formentera elixa un senador propio, aprobada polas Cortes Xerais, en sesións plenarias do Congreso dos Deputados, do 26 de marzo de 2026, e do Senado, do 22 de abril de 2026. Sancionada pola súa Maxestade o rei o 19 de maio de 2026.

PREÁMBULO

A illa de Formentera pasou en pouco máis de tres séculos do despoboamento e o inicio do repoboamento definitivo a finais do século XVII e principios do século XVIII, á plenitude institucional e administrativa que representa a creación do Consello Insular de Formentera no ano 2007. Entre tanto, Formentera estivo durante unha parte do século XIX gobernada polo Concello de Eivisa e despois, xa co Concello de Formentera recuperado, a finais do século XX e principios do século XXI, como compoñente das illas Pitiusas, rexida polo común Consello Insular de Eivisa e Formentera.

No último século e medio a illa viviu profundos cambios sociais, demográficos e económicos que se produciron en paralelo aos cambios institucionais experimentados en todos os ámbitos polo país en xeral e pola illa de Formentera en particular. Durante todo este tempo consolidouse definitivamente unha identidade formenterense en todos os ámbitos que xa non se pode vincular ou subsumir dentro da ibicenca como en épocas pasadas.

A aprobación da Constitución de 1978 comportou a restauración da democracia aos pobos de España e previuse en relación co Senado (apartado 3 do artigo 69), como suposto único, que a agrupación de illas Eivisa-Formentera elixiría un senador. Tamén deu lugar así mesmo a Constitución á institucionalización das Illes Balears como comunidade autónoma, co Estatuto de Autonomía, aprobado pola Lei orgánica 2/1983, do 25 de febreiro. No sistema institucional autonómico teñen desde o principio un papel destacado os Consellos Insulares, pero non será ata a reforma estatutaria de 2007, en virtude da Lei orgánica 1/2007, do 28 de febreiro, que se logra a creación dun Consello Insular propio para a illa de Formentera.

O Estatuto de 2007, que crea o Consello Insular de Formentera, constituído o 10 de xullo de 2007, establece que se integren no devandito Consello Insular os rexedores do Concello de Formentera, dando lugar a unha institución singular no conxunto do Dereito español, con personalidade xurídica única, pero con diversas naturezas xurídicas superpostas. Este cambio transcendental para a historia política de Formentera supón para todos os efectos a fin da agrupación de illas Eivisa-Formentera, existente desde o réxime preautonómico.

A reivindicación dun Consello Insular propio para a illa de Formentera, que pon fin á súa dependencia administrativa de Eivisa, foi ligada historicamente á posibilidade de elección dun senador propio. Así queda de manifesto nos diversos fitos que levaron á creación do Consello Insular de Formentera e, significativamente, tamén:

− No acordo unánime do Pleno do Concello de Formentera do día 20 de agosto de 2004, en que a corporación «manifesta a súa vontade para que esta illa poida elixir, como circunscrición electoral propia, un representante no Senado, a cámara de representación territorial do Estado español» e pide que se modifique a redacción actual do apartado 3 do artigo 69 da Constitución española.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

− No acordo unánime do Pleno do Senado, adoptado o 15 de abril de 2009, que insta o Goberno do Estado a impulsar «as modificacións necesarias para que os cidadáns das illas de Formentera e Eivisa poidan elixir, cada unha elas, un senador propio».

− No Regulamento Orgánico do Consello Insular de Formentera, aprobado o 31 de marzo de 2010, no estrito marco estatutario balear, que non só regula o estatuto dun futuro senador formenterense en relación coa propia institución, senón que inclúe no preámbulo a reivindicación concreta de que «tal como todo o pobo de Formentera o espera, o futuro senador por Formentera debe facernos presentes directamente na Cámara estatal de representación territorial, grazas á modificación da Constitución española que todas as formenterenses e todos os formenterenses reivindicamos en estrita xustiza e en condicións de igualdade con todas as outras illas habitadas de España, que xa exercen este dereito desde 1978».

− No acordo unánime do Pleno do Consello Insular de Formentera, aprobado o 26 de novembro de 2010, en virtude do cal, entre outras cuestións, se resolveu: «Solicitar ao Parlamento das Illes Balears que ou ben solicite ao Goberno da Nación a adopción dun Proxecto de lei para a modificación da Lei orgánica do réxime electoral xeral (Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño), a fin de que se estableza, como circunscrición electoral, a illa de Formentera, para escoller un senador; ou ben, remita á Mesa do Congreso unha proposición de lei, co mesmo contido, todo o anterior, en virtude do artigo 87.1 da Constitución española» e «solicitar que se modifique o artigo 69.3 da Constitución española cambiando o guión entre Eivisa e Formentera por unha coma, previa supresión da referencia a "agrupacións de illas", xa que a única agrupación a que se facía referencia era a referida de Eivisa-Formentera, a cal solicitamos que se deixe sen efecto».

− No acordo unánime da Comisión de Asuntos Institucionais e Xerais do Parlamento das Illes Balears, aprobado o 16 de marzo de 2011, en virtude do cal «o Parlamento das Illes Balears de conformidade co Consello de Formentera insta: 1. A modificar o artigo 69.3 da Constitución española cambiando o guión entre Eivisa e Formentera, previa supresión da referencia a «'agrupación de illas»', xa que a única agrupación a que se facía referencia era a referida de Eivisa-Formentera, a cal solicitamos que se deixe sen efecto».

− No acordo unánime do Pleno do Consello Insular de Formentera adoptado o 21 de abril de 2017 como proposta de resolución no debate anual sobre o estado de Formentera (ao abeiro do artigo 103 do anteriormente referido regulamento orgánico) en que se aprobou «instar o Consello Insular a propor unha iniciativa lexislativa ao Parlamento das Illes Balears, para que solicite a modificación da Constitución española e dos textos legais necesarios para que Formentera conte cun senador propio».

En conclusión, esta reforma é plenamente sensible ao espírito da petición unánime efectuada o 1 de decembro de 2017 polo Pleno do Consello Insular de Formentera que, consciente da relevancia do asunto e do transfondo político e xurídico que supón unha reforma constitucional como a que aquí se trata, en exercicio da súa autonomía como institución de autogoberno insular, así o remitiu ao Parlamento das Illes Balears, todo iso sobre a base do establecido na Lei de consellos insulares en relación co disposto no Estatuto de Autonomía das Illes Balears. Neste sentido, solicitou que o Parlamento das Illes Balears exercitase a iniciativa prevista no artigo 50.2 do Estatuto de Autonomía en relación co apartado 2 do artigo 87 da Constitución perante o Congreso dos Deputados para que, finalmente, as Cortes Xerais −como representantes do pobo español− de maneira explícita reformasen o apartado terceiro do artigo 69 do texto constitucional.

Artigo único.

O apartado 3 do artigo 69 da Constitución española queda redactado como segue:

«3. Nas provincias insulares, cada illa con Cabildo ou Consello Insular constituirá unha circunscrición para efectos de elección de senadores, e

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

corresponderán tres a cada unha das illas maiores −Gran Canaria, Mallorca e Tenerife− e un a cada unha das seguintes illas: Eivisa, Formentera, Menorca, Fuerteventura, La Gomera, El Hierro, Lanzarote e La Palma.»

Disposición transitoria única.

A eficacia da creación das circunscricións electorais ao Senado polas illas de Eivisa e Formentera quedará posposta ata a convocatoria das primeiras eleccións ao Senado que se celebren tras a entrada en vigor desta reforma da Constitución española.

Disposición final única.

Esta reforma do apartado 3 do artigo 69 da Constitución española entrará en vigor o mesmo día da publicación do seu texto oficial no Boletín Oficial del Estado. Publicarase tamén nas demais linguas de España.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

Reforma de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola, a l'efecte que l'illa de Formentera elegisca un senador propi, aprovada per les Corts Generals, en sessions plenàries del Congrés dels Diputats, de 26 de març de 2026, i del Senat, de 22 d'abril de 2026. Sancionada per Sa Majestat el Rei el 19 de maig de 2026.

PREÀMBUL

L'illa de Formentera ha passat, en poc més de tres segles, de la despoblació i l'inici del repoblament definitiu a la darreria del segle xvii i començament del segle xviii, a la plenitud institucional i administrativa que representa la creació del Consell Insular de Formentera l'any 2007. Mentrestant, durant una part del segle xix, Formentera va ser governada per l'Ajuntament d'Eivissa i, després, ja amb l'Ajuntament de Formentera recuperat, a la darreria del segle xx i començament del segle xxi, com a component de les illes Pitiüses, va ser regida pel comú Consell Insular d'Eivissa i Formentera.

L'últim segle i mig l'illa ha viscut profunds canvis socials, demogràfics i econòmics que s'han produït en paral·lel als canvis institucionals experimentats en tots els àmbits pel país en general i per l'illa de Formentera en particular. Durant tot este temps, s'ha consolidat definitivament una identitat formenterenca en tots els àmbits, que ja no es pot vincular o subsumir dins de l'eivissenca com en èpoques passades.

L'aprovació de la Constitució del 1978 va comportar la restauració de la democràcia als pobles d'Espanya, la qual preveia, en relació amb el Senat (apartat 3 de l'article 69), com a supòsit únic, que l'agrupació d'illes Eivissa-Formentera elegiria un senador. Així mateix, la Constitució també va donar lloc a la institucionalització de les illes Balears com a comunitat autònoma, amb l'Estatut d'Autonomia aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer. En el sistema institucional autonòmic tenen des del principi un paper destacat els consells insulars, però no és fins a la reforma estatutària del 2007, en virtut de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, que no s'aconseguix la creació d'un Consell Insular propi per a l'illa de Formentera.

L'Estatut del 2007, que crea el Consell Insular de Formentera, constituït el 10 de juliol de 2007, establix que s'integren en este Consell Insular els regidors de l'Ajuntament de Formentera, la qual cosa dona lloc a una institució singular en el conjunt del dret espanyol, amb personalitat jurídica única, però amb diverses naturaleses jurídiques superposades. Este canvi transcendental per a la història política de Formentera suposa amb caràcter general la fi de l'agrupació d'illes Eivissa-Formentera, existent des del règim preautonòmic.

La reivindicació d'un consell insular propi per a l'illa de Formentera, que posa fi a la seua dependència administrativa d'Eivissa, ha anat lligada històricament a la possibilitat d'elecció d'un senador propi. Així queda de manifest en les diverses fites que han comportat la creació del Consell Insular de Formentera i, significativament, també:

− En l'acord unànime del Ple de l'Ajuntament de Formentera del dia 20 d'agost de 2004, en què la corporació «manifesta la seua voluntat perquè esta illa puga elegir, com a circumscripció electoral pròpia, un representant al Senat, la cambra de representació territorial de l'Estat espanyol» i demana que es modifique la redacció actual de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

− En l'acord unànime del Ple del Senat, adoptat el 15 d'abril de 2009, que insta el Govern de l'Estat a impulsar «les modificacions necessàries perquè els ciutadans de les illes de Formentera i Eivissa puguen elegir, cada una, un senador propi».

− En el Reglament orgànic del Consell Insular de Formentera, aprovat el 31 de març de 2010, en l'estricte marc estatutari balear, que no només regula l'estatut d'un futur senador formenterenc en relació amb la mateixa institució, sinó que inclou en el preàmbul la reivindicació concreta que «tal com tot el poble de Formentera espera, el futur senador per Formentera ens ha de fer presents directament en la cambra estatal de representació territorial, gràcies a la modificació de la Constitució espanyola que totes les formenterenques i tots els formenterencs reivindiquem en estricta justícia i en condicions d'igualtat amb totes les altres illes habitades d'Espanya, que ja exercixen este dret des del 1978».

− En l'acord unànime del Ple del Consell Insular de Formentera, aprovat el 26 de novembre de 2010, en virtut del qual, entre altres qüestions, es va resoldre: «sol·licitar al Parlament de les Illes Balears que o bé sol·licite al Govern de la Nació l'adopció d'un projecte de llei per a la modificació de la llei orgànica del règim electoral general (Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny), a fi que s'establisca, com a circumscripció electoral, l'illa de Formentera, per a elegir un senador; o bé remeta a la Mesa del Congrés una proposició de llei, amb el mateix contingut, tot l'anterior, en virtut de l'article 87.1 de la Constitució espanyola» i «sol·licitar que es modifique l'article 69.3 de la Constitució espanyola per a canviar el guió entre Eivissa i Formentera per una coma, prèvia supressió de la referència a "agrupacions d'illes", ja que l'única agrupació a què es feia referència era la referida d'Eivissa-Formentera, la qual sol·licitem que es deixe sense efecte».

− En l'acord unànime de la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals del Parlament de les Illes Balears, aprovat el 16 de març de 2011, en virtut del qual «el Parlament de les Illes Balears, d'acord amb el Consell de Formentera, insta: 1. A modificar l'article 69.3 de la Constitució espanyola per a canviar el guió entre Eivissa i Formentera, prèvia supressió de la referència a "agrupació d'illes", ja que l'única agrupació a què es feia referència era la referida d'Eivissa-Formentera, la qual sol·licitem que es deixe sense efecte».

− A l'acord unànime del Ple del Consell Insular de Formentera adoptat el 21 d'abril de 2017 com a proposta de resolució en el debat anual sobre l'estat de Formentera (conforme a l'article 103 del Reglament orgànic esmentat abans), en què es va aprovar «instar el Consell Insular a proposar una iniciativa legislativa al Parlament de les Illes Balears, perquè sol·licite la modificació de la Constitució espanyola i dels textos legals necessaris perquè Formentera dispose d'un senador propi».

En conclusió, esta reforma és plenament sensible a l'esperit de la petició unànime efectuada l'1 de desembre de 2017 pel Ple del Consell Insular de Formentera, que, conscient de la rellevància de l'assumpte i el rerefons polític i jurídic que comporta una reforma constitucional com la que ací es tracta, en exercici de la seua autonomia com a institució d'autogovern insular, així ho va remetre al Parlament de les Illes Balears, tot això sobre la base del que establix la Llei de consells insulars, en relació amb el que disposa l'Estatut d'Autonomia de les illes Balears. En este sentit, va sol·licitar que el Parlament de les Illes Balears exercira la iniciativa que preveu l'article 50.2 de l'Estatut d'Autonomia en relació amb l'apartat 2 de l'article 87 de la Constitució davant del Congrés dels Diputats perquè, finalment, les Corts Generals –com a representants del poble espanyol– de manera explícita reformaren l'apartat tercer de l'article 69 del text constitucional.

Article únic.

L'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola queda redactat d'esta manera:

«3. A les províncies insulars, cada illa amb Cabildo o Consell Insular constituirà una circumscripció a l'efecte d'elecció de senadors; en correspondran

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es

tres a cada una de les illes majors –Gran Canària, Mallorca i Tenerife–, i un a cada una de les illes següents: Eivissa, Formentera, Menorca, Fuerteventura, Gomera, Hierro, Lanzarote i La Palma.»

Disposició transitòria única.

L'eficàcia de la creació de les circumscripcions electorals al Senat per les illes d'Eivissa i Formentera quedarà posposada fins a la convocatòria de les primeres eleccions al Senat que se celebren després de l'entrada en vigor d'esta reforma de la Constitució espanyola.

Disposició final única.

Esta reforma de l'apartat 3 de l'article 69 de la Constitució espanyola entrarà en vigor el mateix dia que se'n publique el text oficial al Butlletí Oficial de l'Estat. Es publicarà també en les altres llengües d'Espanya.

cve: BOE-A-2026-10881
Verificable en https://www.boe.es